

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
№х.№	49-354-01-106
Дата	02.10.2023г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
49-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

15⁵⁷
М/у

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 49-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 71, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме проект на Закон за изменение на Закона за Националната служба за охрана, с мотиви и предварителна оценка на въздействието.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и приемане съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Кирил Петков
Антонис А. Антонисев
Борислав Борисов

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за Националната служба за охрана

(обн., ДВ бр. 61 от 2015 г., изм. бр. 103 от 2017 г., бр. 103 от 2018 г., бр. 17 и 99 от 2019 г., бр. 69 и 104 от 2020 г.)

§1. В чл. 5, ал. 1 думите „президента на републиката“ се заменят с „Министерския съвет“.

§2. В чл. 6, ал. 1 думите „президента на републиката“ се заменят с „Министерския съвет“.

§3. Чл. 7 се изменя така:

„Чл. 7. Министерският съвет осъществява общо ръководство и контрол върху дейността на Националната служба за охрана, като:

1. назначава и освобождава началника на службата по предложение на министър-председателя и заместник-началниците - по предложение на началника на службата;
2. утвърждава основните структурни звена и общия числен състав;
3. предлага на президента на Република България удостояване на офицери с висши офицерски звания.“

§4. В член 8 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 след думата „което“ се добавя „отговаря на изискванията по настоящата алинея и този закон. Други ограничения и изисквания към назначаваното лице не се прилагат.“
2. В ал.2 т.3 думите „ , от който поне 5 години на ръководна длъжност“ се заличават.
3. В ал. 2, т. 7 думите „или коалиции“ и запетаята се заличават.
4. В ал. 3 думите „президента на републиката с указ след съгласуване с Министерския съвет“ се заменят с думите „Министерския съвет по предложение на министър-председателя“.
5. В ал. 4 думите „президента на републиката“ се заменят с „Министерския съвет“.
6. Ал. 5 се изменя така:
„(5) В едномесечен срок от прекратяването на пълномощията на началника Министерският съвет назначава с решение нов началник по предложение на министър-председателя.“
7. В ал. 6 думите „президента на републиката“ се заменят с „Министерския съвет“.

§5. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 3 накрая се добавя „и аварии“.
2. В т. 13 думите „на президента на републиката и“ се заличават“.

3. Точка 15 се изменя така:

„15. се отчита на всеки 6 месеца пред ресорната постоянна комисия на Народното събрание.“

§6. В чл. 11 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „с указ на президента на републиката“ се заменят със „с решение на Министерския съвет“.
2. В ал. 3 думите „президента на републиката“ се заменят с думите „Министерския съвет“.

§7. В чл. 13, т. 6 след думата „бедствия“ се добавят думите „и аварии“.

§8. В чл. 14, ал. 1, в т. 14 накрая се добавя „по организиране на мероприятията, в които същият участва“.

§9. В чл. 17, ал. 1 думите „и местоживеење“ се заменят с „местоживеење и местопребиваване“, като преди тях се поставя препинателният знак запетая.

§10. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 6 се изменя така:

„(6) На представители на друга държава с ранг, съответстващ на ранга на лицата по ал. 1, на председателите на Европейската комисия, на Европейския съвет и на Европейския парламент, на генералните секретари на Организацията на обединените нации (ООН) и Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО) при държавно, официално или работно посещение в Република България се осигурява охрана и/или специализиран транспорт, като се взема под внимание обхватът на мерките за сигурност, прилагани в съответната държава, организация или институция. Охраната и транспортът се назначават със заповед на началника на Националната служба за охрана.“

2. Алинея 7 се изменя така:

„(7) По предложение на министър-председателя може да се предостави охрана и транспорт и на други чуждестранни гости.“

§11. В чл. 21 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 1 думите „кмета на столицата“ се заличават.

В ал. 1, т. 2 след думата „длъжностите“ се добавя „президент“ и се поставя препинателният знак запетая, а думите „четири години“ се заменят с думите „една година“.

1. В ал. 3 се добавя изречението „Лицата по ал. 1 и 2 могат да се откажат временно, частично или изцяло от другите видове охрана след подписване на декларация по образец, утвърден от началника на Националната служба за охрана.“

§12. В чл. 24 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 след думите „Министерския съвет“ се добавят запетая и думите „на администрацията на президента“.
2. В ал. 4 след думите „ал. 1-3“ се добавя „и чл. 25, ал. 4“.

§13. В чл. 25 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата „предоставена“ се добавя „лична“.
2. В ал. 4 думите „посочени в списък, приет с“ се заменят с „по“ и се заличава препинателният знак запетая, който ги отделя.

§14. Член 28 се изменя така:

„Чл. 28. (1) При изпълнение на служебните си задължения офицерите и сержантите от Националната служба за охрана се легитимират със служебна карта и знак, а служителите по чл. 38, ал. 1, т. 2 и 3 – със служебна карта.

(2) Видът на служебните карти и знаци, редът за тяхното издаване, ползване, подмяна, отчет, съхранение и унищожаване, се определят с инструкция на началника на Националната служба за охрана.“

§15. В чл. 38, ал. 4 накрая се добавя „и по този закон“.

§16. В чл. 41, ал. 1 думите „движения и коалиции“ се заменят с „и движения“.

§17. Член 48 се изменя така:

„Чл. 48. (1) При назначаването и всяка година до 15 май офицерите и сержантите в Националната служба за охрана подават декларация за имущество и интереси при условията и по реда на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

(2) При назначаването офицерите и сержантите в Националната служба за охрана подават декларация за липсата на обстоятелства по чл. 41, ал. 1-3, чл. 42 и 43, по образец, утвърден от началника на Националната служба за охрана. При промяна на декларираните обстоятелства се подава нова декларация в 7-дневен срок от промяната.“

§18. В чл. 50 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „ал. 1“ се добавя „или 2“.
2. Алинея 2 се отменя.

§19. В чл. 83 думите „президента на републиката“ се заменят с думите „министър-председателя“.

§20. В чл. 89, т. 12 накрая се добавя „или 2“.

§21. Член 129 се отменя.

§22. В чл. 130 числото „129“ се заменя със „128“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 23. (1) С влизането в сила на този закон Националната служба за охрана се преобразува в самостоятелна организационна структура към Министерски съвет.

(2) Министерският съвет в тримесечен срок от влизането в сила на закона урежда отношенията във връзка с преобразуването на административните структури и другите промени по силата на този закон.

§ 24. Лицата, придобили права по реда на чл. 21, ал. 1, т. 2 до влизането в сила на настоящия закон, продължават да ги упражняват в срок до една година от освобождаване на съответната длъжност.

§ 25. В Закона за някои права на лицата, които са били президенти на Република България (обн. ДВ бр. 59 от 2003 г., изм. бр. 95 от 2006 г., бр. 15 от 2013 г. и бр. 43 от 2016 г.) в член 3, ал. 1 и ал. 2 думите „при президента на Република България“ се заличават.

§ 5. В Закона за министерството на вътрешните работи (обн., ДВ бр.53 от 2014г., изм. бр.98, 107 от 2014г., изм. и доп. бр.14, 24 от 2015г, доп. бр.56, 61 от 2015г., изм. и доп. бр.81, 97, 98, 103 от 2016г., доп. бр.13 от 2017г., изм. бр. 26 от 2017г., доп. бр.58 от 2017г., изм. и доп. бр.97, 103 от 2017г., изм. бр.7, 10, 48, 55 от 2018г., изм. и доп. бр.77 от 2018г., доп. бр.7 от 2019г., изм. и доп. бр.17, 34, 58 от 2019г., бр.60, 85 от 2020г., доп. бр.20 от 2021г., бр.22 от 2022г., изм. бр.56 от 2022г., изм. и доп. бр.62 от 2022г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 14:
 - а) в ал. 2, т. 10 се отменя;
 - б) алинея 4 се отменя.
2. В чл. 39:
 - а) в ал. 5 точка 13 се отменя;
 - б) алинеи 8 и 9 се отменят.
3. В чл. 44, ал. 1 думите „както и звена за осъществяване на охрана на лица“ се заличават.
4. В чл. 100:
 - а) в текста преди т. 1 думите „и 10“ се заличават;
 - б) точки 4, 5 и 6 се отменят.

ВНОСИТЕЛИ:

Кирил Петков
Антонис А. Ангеласов
Борислав Божанов

МОТИВИ

към

Законопроекта за изменение на Закона за Националната служба за охрана

Законопроектът предлага началника и заместник началниците на Националната служба за охрана (НСО) да се назначават от Министерския съвет по предложение на министър-председателя, вместо по силата на указ на президента на републиката. Предложението е провокирано от необходимостта от ясна отговорност на ръководителите на тази военизирана структура от системата на сигурността, в светлината на разпоредбата на чл. 105, ал. 2 от Конституцията, според която Министерският съвет осигурява обществения ред и националната сигурност, както и общото ръководство на държавната администрация и е тясно свързано с желанието на Република България за присъединяване към Шенгенското пространство.

Законодателното предложение създава по-ясна, стройна и функционално обособена йерархия в контекста на функциите на Министерски съвет и необходимостта от поемане на политическа отговорност пред българския народ за вземане на своевременни обосновани решения за гарантиране на живота и безопасността на охраняваните лица и защита интересите на българските граждани, както и отговаря на високите изисквания за членство в Шенгенското пространство.

Министерският съвет по Конституция следва да осъществява общото ръководство на държавната администрация, както и да извършва оперативно ръководство на изпълнението на задачите по отбраната на страната и е логично той да разполага с възможността да определя оперативното ръководство на НСО, което на свой ред е отговорно за цялостното ръководство на администрацията и служителите в службата.

Съществуващият режим на назначаване е неустойчив и създава предпоставки оперативната дейност и ефективността на службите за сигурност като цяло и в частност на НСО, да бъдат сериозно засегнати от политически противопоставяния. При липса на ефективно взаимодействие между министър-председателя и президента на републиката, службите и тяхното ръководство неведнъж са ставали заложници на тези взаимоотношения, което в крайна сметка подкопава доверието в тях и им пречи да изпълняват правилно функциите си. В исторически план се наблюдават прецеденти, при които Министерският съвет предлага определено лице да заеме позицията на ръководител на служба, но президентът отказва да издаде указ за назначаването му. Тази хипотеза наложи за един доста продължителен период от време конкретната служба да се ръководи от лице със статут на „временно изпълняващ длъжността“. Това на практика постави въпроси относно легитимността на подобно назначение, бе правна пречка за определени неговии действия, подрони авторитета му пред състава и сериозно затрудни ръководството на структура, част от ресор „сигурност“.

Предлага се нов елемент на публичност и прозрачност – изслушване и приемане на доклад за работата на службата в ресорната постоянна комисия на Народното събрание. Този процес ще даде възможност за баланс между властите, без да затруднява по непреодолим начин изпълнението на техните функции.

Поводът за законодателното предложение е наложителен в контекста на развитието на войната в Украйна и необходимостта да отговорим на изискванията за високоефективна система на националната сигурност за приемането ни в Шенгенското пространство, при което защитата на националната сигурност следва да е основен приоритет на правителството за постигане на целите, заложи в чл. 24 от Конституцията. Както вече беше споменато, според Конституцията на България, провеждането на политиките, гарантиращи националната сигурност на страната и общественият ред е в прерогативите на Министерския съвет, а отчетността и контрола на Народното събрание. Това няма как да се реализира ефективно, ако на практика тези органи нямат решаващата роля в избора на ръководителите на службите за сигурност. Законопроектът не ограничава правомощията и информацията, която президентът има и получава във взаимодействието си с тези органи. С него се обособява, обаче, ясната отговорност за назначаването на ръководителите им в контекста на структурното им и функционално място и роля за националната сигурност, защитата на националния суверенитет, тяхната отговорност и отчетност.

ВНОСИТЕЛИ:

Кирил Петков

Антонис Ян. Ангелов

Божидар Божанов

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

на

Законопроекта за изменение на Закона за Националната служба за охрана

I. Основания за законодателна инициатива

Законодателната инициатива се предприема във връзка с необходимостта от по-стройна и функционално обособена отговорност за ръководството на НСО в контекста на развитието на международната обстановка, заплахите за национална сигурност и устойчивостта на българските силови структури към външни заплахи. Опазването на мира в България, националната сигурност и благоденствието на българските граждани е резултат от провеждането на целенасочена и конкретна политика на правителството в тази област, като ключов способ за това са тези три структури.

II. Заинтересовани групи

Заинтересовани лица са президентът на републиката, Министерски съвет, НСО.

III. Анализ на разходи и ползи

Предложените промени няма да доведат до въздействие върху държавния бюджет, няма да предизвикат никакви разходи, като ще оптимизират процеса по назначаване и освобождаване на началника и заместник-началниците на НСО.

IV. Административна тежест и структурни промени

Не се предвиждат административни тежести с предложения законопроект. Структурните промени касаят единствено назначаването на началника и заместник-началниците на НСО, без с това да се отнемат правомощия по същество от страна на президента на републиката.

V. Въздействие върху нормативната уредба

Не се предвиждат промени в други нормативни актове, извън изрично посочените в законопроекта.

VI. Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие

Предложените мерки не биха довели до неравно третиране от страна на държавата. Законопроектът не предвижда мерки, които биха повлияли върху демографското развитие в страната.

ВНОСИТЕЛИ:

Кирил Петков
Иванас А. Иванасев
Борислав Борисов